

พิธีภัทร ศรีตุลา ๒๕๕๕: อาธิ์ไฟโธธิบาทว: วรรณกรรมคำพยากรณ์สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วรรณคดีไทย) สาขาวิชาวรรณคดีไทย ภาควิชาวรรณคดี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวณิต จิวอน, อ.ด.
๒๔๙ หน้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวรรณกรรมคำพยากรณ์สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นเรื่องอาธิ์ไฟโธธิบาทว โดยใช้ต้นฉบับ ๔ สำนวน คือ จารึกเรื่องอาธิ์ไฟโธธิบาทว ต้นฉบับตัวเขียนสมุดไทยดำเส้นทอง ต้นฉบับตัวเขียนสมุดไทยขาวเส้นหมึก และฉบับพิมพ์ในประชุมจารึกวัดพระเชตุพน มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหา ภาษาวรรณศิลป์ รวมไปถึงคุณค่าของเรื่องอาธิ์ไฟโธธิบาทว

ผลการวิจัยพบว่าเรื่องอาธิ์ไฟโธธิบาทวมีเนื้อหากล่าวถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เทวดารักษาทิศ ๘ องค์ ได้แก่ พระอินทร์ พระเพลิง พระยม พระนารายณ์ พระพิรุณ พระพาย พระโลม และพระไพศพนันดาลให้เกิดขึ้นในโลก เทวดาเหล่านี้จะสำแดงอุบาทว คือเหตุผิดปกติต่างๆ ล่วงหน้าอย่างมีความสัมพันธ์กับประวัติและบทบาทหน้าที่ของเทวดาแต่ละองค์ วรรณกรรมเรื่องนี้ยังกล่าวถึงวิธีแก้อุบาทวและมนตร์บูชาแก้อุบาทวด้วย

เนื้อหาของเรื่องอาธิ์ไฟโธธิบาทวช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพทางสังคมไทยด้านต่างๆ ได้แก่ สะท้อนการผสมผสานคติทางพระพุทธศาสนากับศาสนาพราหมณ์ฮินดู ความเชื่อเรื่องผี และความเชื่อเรื่องโชคลาง สะท้อนการปกครองว่าประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รวมทั้งสะท้อนให้เห็นอาชีพของคนไทยว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม นอกจากนี้เรื่องอาธิ์ไฟโธธิบาทวยังเป็นภูมิปัญญาของไทยที่ได้รับการจัดให้อยู่ในหมวดอนามัยเนื่องจากเป็นวรรณกรรมที่ช่วยปลุกปลอบใจให้คลายทุกข์ ถือเป็นอนามัยทางจิตที่จะส่งผลดีต่ออนามัยทางกาย

เรื่องอาธิ์ไฟโธธิบาทวมีคุณค่า ๒ ด้าน คือ คุณค่าทางวรรณศิลป์ ได้แก่ การใช้ศิลปะทางภาษาที่งดงาม เห็นได้จากการใช้คำและเนื้อหา คุณค่าด้านสังคม ได้แก่ ช่วยควบคุมจิตใจคนไม่ให้ตื่นตระหนกและให้ดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างปกติ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งความรู้ทางด้านโหราศาสตร์และไสยศาสตร์ด้วย

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก